

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ДИЗАЙН СЕРЕДОВИЩА»

першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 022 Дизайн

галузі знань 02 Культура і мистецтво

кваліфікація: бакалавр

ЗАТВЕРДЖЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ ХДАДМ

Голова вченої ради

/Соболев О.В./

(протокол № 5 від «19» травня 2020 р.)

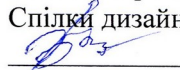
Освітня програма вводиться в дію з 01 вересня 2020 р.

Наказ № 41-ОП від 19.05.2020 р.

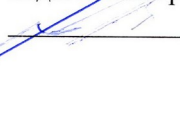
Харків 2020 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Дизайн середовища»

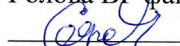
СХВАЛЕНО

Голова Харківської організації
Спільноти дизайнерів України

В.А. Погорельчук

ПОГОДЖЕНО

Методичною радою ХДАДМ
Протокол № 02-20
від « 22 » квітня 2020 р.
Голова методичної ради
Перший проректор з науково-
педагогічної роботи

Олександр СОБОЛЄВ

РЕКОМЕНДОВАНО:

Вченою радою факультету «ДС»
Протокол № 4
від « 17 » березня 2020 р.
Голова ВР факультету «ДС»

В.В. Бондаренко

Експертний висновок
щодо освітньо-професійної програми «ДИЗАЙН СЕРЕДОВИЩА»
першого рівня вищої освіти за спеціальністю 022 «Дизайн»
галузі знань 02 «Культура і мистецтво»; кваліфікація – бакалавр
дизайну / дизайнер виконавець об'єктів середовища, підготовлений
експертною групою.

Освітньо-професійна програма «Дизайн середовища» першого рівня вищої освіти за спеціальність 022 «Дизайн» галузі знань 02 «Культура і мистецтво», підготовлена групою розробників під головуванням кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри дизайну меблів Северина В.Д., є важливим внеском у науково-педагогічне та освітньо-творче життя Харківської державної академії дизайну і мистецтв і загальноукраїнського освітянського простору.

На базі ХДАДМ розроблено якісний освітній продукт, що визначає базові засади підготовки бакалаврів з дизайну, її мету, завдання, принципи, нормативний зміст, критерії, інтегральні, загальні, програмні (фахові) компетентності, програмні результати навчання та форму атестації здобувачів вищої освіти.

Концептуальне й теоретичне осмислення запропонованої освітньо-професійної програми вищої освіти «Дизайн середовища» за спеціальністю 022 «Дизайн» (бакалавр), дозволяє зазначити наступне:

1. Освітньо-професійна програма вищої освіти «Дизайн середовища» за спеціальністю 022 «Дизайн» (бакалавр) відповідає сучасним вимогам, що дозволяє спрямувати педагогічні зусилля на підготовку дизайнерів (бакалаврів) згідно з Національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009:2010.
2. Зазначена освітньо-професійна програма ураховує широкий спектр можливостей працевлаштування випускників-дизайнерів та займання ними первинних посад згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010.
3. Визначений розробниками освітньо-професійної програми «Дизайн середовища» першого рівня вищої освіти за спеціальність 022 «Дизайн» обсяг кредитів є цілком обґрунтованим, що дозволяє забезпечити загальні та спеціальні (фахові) компетентності за відповідною спеціальністю, визначені стандартом вищої освіти.
4. Змістова відповідність сукупності компетентностей випускника-дизайнера першого (бакалаврського) рівня вбачається обґрунтованою та

- свідчить про розвиток достатнього спектру знань, навичок та умінь, необхідних для професійної діяльності у сфері дизайну середовища.
5. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти містить в собі базові напрямки професійної підготовки бакалаврів-дизайнерів, з необхідними соціокультурними, естетичними, практичними знаннями та навичками, забезпечує розвиток важливих креативних, психологічних та комунікативних якостей, сприяє формуванню духовної, естетично та культурно розвинутої особистості.
 6. Послідовність вивчення компонент Освітньо-професійної програми «Дизайн середовища» першого рівня вищої освіти за спеціальність 022 «Дизайн» (бакалавр) обґрунтована, логічна і не викликає заперечень.

Загальний висновок.

Освітньо-професійна програма «Дизайн середовища» першого рівня вищої освіти за спеціальність 022 «Дизайн» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» кваліфікації – бакалавр дизайну / дизайнер виконавець об'єктів середовища, є освітнім продуктом, який відповідає сучасним уявленням про зміст та технологію підготовки майбутніх фахівців в галузі дизайну, заслуговує позитивної оцінки та широкого впровадження в системі вищої освіти України.

**Експертний висновок
підготовлено експертною групою
у наступному складі:**

ПОГОРЕЛЬЧУК Володимир Анатолійович
– Голова Харківської організації
Спілки дизайнерів України
Заслужений діяч мистецтв України

НАГОРНИЙ Павло Анатолійович
– Зам. директора фірми ТОВ «Найс-Проект»,
головний архітектор проектів, канд. архітектури

ЧУБ Олександр Миколайович
– Заслужений архітектор України,
Начальник АБМ № 2,
головний архітектор проектів
ТОВ «Інститут Харківпроект»

**Профіль освітньо-професійної програми «Дизайн середовища»
зі спеціальності 022 «Дизайн»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв, факультет «Дизайн середовища», кафедра дизайну середовища
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр
Офіційна назва освітньої програми	Дизайн середовища
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію серія НД-IV, №2179684 від 16.06.2016 р., термін дії - 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07.2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ksada.org
2 – Мета освітньої програми	
	Формування професійних компетентностей, скерованих на розроблення засобами дизайну естетично та функціонально досконалих об'єктів дизайну інтер'єрів, екстер'єрів і меблів, гармонійного й ефективного предметно-просторового середовища й об'єктів його наповнення в побутовій, суспільній, соціокультурній, промисловій сферах життєдіяльності людини.
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 02 Культура і мистецтво Спеціальність – 022 Дизайн Спеціалізація - Дизайн середовища
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта в галузі дизайну - проектування об'єктів з високими споживчими властивостями, визначення якості предметно-просторового середовища, створення цілісного продукту через організацію і гармонійне поєднання його елементів відповідно до його призначення/функції.

	Ключові слова: дизайн, дизайн середовища, дизайн інтер'єру, дизайн екстер'єру, дизайн меблів.
Особливості програми	Особливість ОП полягає у методологічному взаємозв'язку в системі навчального процесу теорії дизайну, дизайн-проектування та практичного втілення дизайн-об'єктів з використанням інноваційних матеріалів за новітніми технологіями (3D принтерний друк, верстатне моделювання з ЧПК, LED-технології). Пріоритетні напрямки – надбання професійних умінь візуалізації засобами комп'ютерних програм наряду з рукотворними художньо-графічними навичками та макетуванням.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Дизайнер ступеня «Бакалавр» може займати первинні посади згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 :</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2452.2 – дизайнер інтер'єру, дизайнер меблів, дизайнер промислових виробів та об'єктів; ▪ 3471 - дизайнер-виконавець, дизайнер-виконавець інтер'єру, дизайнер-виконавець меблів, дизайнер-виконавець промислових виробів та об'єктів, колорист (художник), художник-оформлювач, художник з освітлення, художник-виконавець, художник-декоратор телебачення, художник-оформлювач театралізованих вистав, художник-декоратор театраль-но-видовищного підприємства; ▪ 4190 – макетник макетно-модельного проектування, макетник театраль-но-постановочних макетів, макетник художніх макетів; ▪ 5312 - оформлювач вітрин, приміщень та будівель, декоратор вітрин; ▪ 3340 – викладач мистецької школи (за видами навчальних дисциплін);
Подальше навчання	Можливість продовження навчання за програмами другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Викладання та навчання на ОПІ «ДС» здійснюється згідно Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості освіти) ХДАДМ (наказ № 79-ОП від 31.08. 2020 р.). Комплексне поєднання лекційних та практичних занять; самонавчання (самостійна робота); авторські методики викладання (презентації, конкурсні завдання, майстер-класи, використання результатів наукових досліджень та інноваційних технологій у змісті ОП тощо).</p> <p>В рамках ОПІ реалізується право на визнання у ХДАДМ результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (наказ №70-ОП від 31.08.2020 р.). https://ksada.org/pdf1/polojennya-pro-academ-mobil_ksada_2022%20-2.pdf</p> <p>Відповідно принципам студентоцентрованого навчання надається можливість для індивідуальної освітньої траєкторії (прот. № 06 від 28 серпня 2020 р.) https://ksada.org/doc/polojennya-quality-2020.pdf;</p>
Оцінювання	Система оцінювання з кожної навчальної дисципліни містить

	<p>поточний контроль, модульний контроль (перегляд завдань відповідно до визначеного змістового модулю) та підсумковий семестровий контроль результатів навчання у формі заліку, диференційованого заліку, екзаменів та екзаменаційних переглядів курсових проєктів. Навчання закінчується державною атестацією у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи (проєкту) на перший рівень вищої освіти – бакалавр.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК02. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК03. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК05. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК06. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК07. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК08. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК09. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК01. Здатність застосовувати сучасні методики проєктування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.</p> <p>СК02. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.</p> <p>СК03. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.</p> <p>СК04. Здатність застосовувати навички проєктної графіки у професійній діяльності.</p> <p>СК05. Здатність застосовувати знання історії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну в художньо-проєктній діяльності.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати у проєктно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).</p> <p>СК07. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.</p> <p>СК08. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.</p> <p>СК09. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і</p>

	<p>постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису (за спеціалізаціями).</p> <p>СК10. Здатність застосовувати знання прикладних наук у професійній діяльності (за спеціалізаціями).</p> <p>СК11. Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності. Здатність володіти фаховою термінологією державною й іноземною (- ними) мовами (за професійним спрямуванням), теорією і методикою дизайну, основами наукових досліджень, а також методикою викладання образотворчого мистецтва та дизайну.</p>
7 – Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p>ПРН01. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.</p> <p>ПРН02. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.</p> <p>ПРН03. Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.</p> <p>ПРН04. Визначати мету, завдання та етапи проектування.</p> <p>ПРН05. Розуміти і сумлінно виконувати свою частину роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.</p> <p>ПРН06. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.</p> <p>ПРН07. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.</p> <p>ПРН08. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.</p> <p>ПРН09. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання.</p> <p>ПРН10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі.</p> <p>ПРН11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.</p> <p>ПРН12. Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності.</p> <p>ПРН13. Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну.</p> <p>ПРН14. Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.</p> <p>ПРН15. Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових вирішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості</p>

	<p>етнодизайну у мистецьких практиках.</p> <p>ПРН16. Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності.</p> <p>ПРН17. Застосовувати сучасне загальне та спеціалізоване програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями).</p> <p>ПРН18. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.</p> <p>ПРН19. Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	<p>Якісне та кількісне забезпечення професорсько-викладацького складу за рівнем наукової та професійної активності у повній мірі відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на ОПП «Дизайн середовища».</p> <p>Допоміжний персонал (майстри виробничого навчання) забезпечують умови організації лабораторних практичних занять.</p>
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	<p>Лекційні аудиторії оснащені мультимедійним обладнанням. Класи-майстерні з рисунку і живопису забезпечені постановочним та освітлювальним обладнанням, мольбертами, натюрмортно-гіпсовим методичним фондом. Оснащені лабораторії: кераміки (піч для обпалу), вітражу (інструменти для обробки і декорування скла, муфельна піч), матеріалознавства та моделювання (3D-принтер). Комп'ютерний клас.</p>
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	<p>Бібліотечний ресурс. Інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу виданнями з відповідних галузей знань: дизайн, архітектура, мистецтво. Навчальний процес на ОПП «Дизайн середовища» забезпечений навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях (конспекти лекцій, методичні рекомендації, навчальні посібники, фахові збірники), а також наочними прикладами студентських курсових проєктів і кваліфікаційних робіт, зразками в різних матеріалах і технологіях з методичного фонду кафедри «Дизайн середовища».</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Укладаються договори з ЗВО-партнерами за внутрішньою академічною мобільністю в межах України.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Положенням академії про порядок реалізації права на академічну мобільність передбачено укладання міжнародних договорів з ЗВО-партнерами поза межами України, а також договорів про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проєкти, які передбачають включене навчання студентів.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Положенням академії передбачені умови вступу та навчання іноземних здобувачів вищої освіти. Підготовчі курси з української мови.</p>

1. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Таблиця 2.1. Перелік навчальних дисциплін та вид контролю за циклами підготовки бакалаврів за спеціальністю

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1.	Іноземна мова	6	іспит
ОК 2.	Філософія	3	іспит
ОК 3.	Історія зарубіжного мистецтва	6	залік, іспит
ОК 4.	Історія української культури і мистецтва	4	іспит
ОК 5.	Українська мова (за проф. спрямуванням)	3	іспит
ОК 6.	Правознавство	3	залік
ОК 7.	Основи підприємництва та організації бізнесу	3	залік
ОК 8.	Комп'ютерне моделювання	6	залік
ОК 9.	Академічний рисунок	12	екз. перегл.
ОК 10.	Пластична анатомія	3	іспит
ОК 11.	Академічний живопис	12	екз. перегл.
ОК 12.	Кольорознавство	3	екз. перегл.
ОК 13.	Історія дизайну (за спеціалізацією)	6	залік
ОК 14.	Рисунок за фахом	9	екз. перегл.
ОК 15.	Живопис за фахом	9	екз. перегл.
ОК 16.	Основи композиції і проектної графіки	8	екз. перегл.
ОК 17.	Проектування	30	екз. перегл.
ОК 18.	Основи проектування інтер'єрів і меблів	8	екз. перегл.
ОК 19.	Робота в матеріалі	9	екз. перегл.
ОК 20.	Введення в спеціальність	3	залік
ОК 21.	Матеріалознавство та технології в дизайні предметно-просторового середовища	4	залік
ОК 22.	Типологія будівель, споруд, обладнання середовища	4	залік
ОК 23.	Основи ергономіки	3	залік
ОК 24.	Конструювання	6	екз. перегл.
ОК 25.	Навчальна практика	6	екз. перегл.
ОК 26.	Виробнича практика	3	екз. перегл.
ОК 27.	Переддипломна практика	3	екз. перегл.
ОК 28.	Кваліфікаційна робота бакалавра	5	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	
Вибіркові компоненти ОП *			
ВБ 1	Цикл загальної підготовки	13	залік
ВБ 2	Цикл професійної підготовки	47	екз. перегл.
Загальний обсяг вибірових компонентів		60	
Загальний обсяг освітньої програми		240	

3. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Обов'язкові компоненти								
Формування загальних компетентностей								
	1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
ОК 1								
ОК 2								
ОК 3								
ОК 4								
ОК 5								
ОК 6								
ОК 7								
Формування фахових компетентностей								
	1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
ОК 8								
ОК 9								
ОК 10								
ОК 11								
ОК 12								
ОК 13								
ОК 14								
ОК 15								
ОК 16								
ОК 17								
ОК 18								
ОК 19								
ОК 20								
ОК 21								
ОК 22								
ОК 23								
ОК 24								
ОК 25								
ОК 26								
ОК 27								
ОК 28								

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 022 «Дизайн» проводиться у формі захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: Бакалавр дизайну / дизайнер виконавець об'єктів середовища.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4.1. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в сфері дизайну, що характеризується комплексністю і невизначеністю умов, із застосуванням певних теорії та методів дизайну. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ																				
	001	002	003	004	005	006	007	008	009	010	011	012	013	014	015	016	017	018	019	020
ЗК1						■		■	■	■	■			■	■	■	■	■	■	■
ЗК2					■	■		■	■	■				■						■
ЗК3	■							■												■
ЗК4	■	■	■	■	■	■		■	■	■				■		■	■	■		■
ЗК5	■			■																■
ЗК6				■				■	■		■	■		■	■			■	■	■
ЗК7										■								■		
ЗК8	■									■										■
ЗК9		■	■	■	■	■		■	■			■	■					■	■	■
СК1		■															■	■		■
СК2															■			■		■
СК3															■	■	■			■
СК4								■							■		■			■
СК			■	■								■	■					■		

